

ANMELDELSE MOBNING 8. feb. 2019 | kl. 08:55 - Folkeskolen nr. 04 2019

Midt i en krænkelsekultur - fri os fra positiv psykologi

Af: Heidi Friborg Christophersen

Mobning er et stort og komplekst problem. Ny bog får os til at se bag om de mønstre og selvfølgheder, vi er vænnet til med hensyn til fænomenet mobning.

Fakta

Titel

Mobbemønstre og magtkampe

Forfatter

Stine Kaplan Jørgensen
Websitet anvender cookies til at huske dine indstillinger, statistik og at annoncer. Læs mere >>

Ok

Pris

250

Sider

256

Fås også som i-bog

Forlag

Hans Reitzels Forlag

Der er så meget godt at sige om denne bog, at det kan være svært lige at finde ud af, hvor det er bedst at begynde. Men lige nu sidder jeg med ondt i maven over casen om Selma. Hun var glad for at synge, men gruppesamtaler fik hende til at tie og bøje nakken. Det er så uhyggeligt at se, hvordan de mennesker, der kommer med ekspertrollen og definitionsmagten, kan være med til at skabe et sprog, der kan bruges til at ekskludere.

Det er de magtspil og mobbemønstre, som Stine Kaplan Jørgensens ph.d.-afhandling har fået øje på. Aldrig har jeg set noget, der så præcist fortæller, hvad det er, der sker, når nogen bliver ekskluderet af det gode selskab, hvor det i positioneringskampen er fuldstændig umuligt at give igen eller at blive taget alvorligt eller bare forstået.

Den slags foregår også blandt voksne, og jeg har selv oplevet, at humor og positiv psykologi-sprog kan være med til at marginalisere én helt derved, hvor man ikke kan give igen på noget som helst uden at blive stempet som problemets kerne, for nærtagende og så videre. De andre har jo kun været med til at gøre det så godt for dig, der tilsyneladende har nogle psykosociale problemer. Jo mere psykologsprog i hverdagen, jo sværere er det at komme fri af det.

Oftes ses det, at når lærerne forsøger sig med antimobbestrategier, er de selv med til at forværre det psykisk dårlige miljø. "The talking cure", der har været så brugt i mange, mange år, ser ud til at producere foragt og skabe nogle meget uheldige positioneringer. Det er sådan en lettelse med det kritiske blik i bogen på gruppesamtaler og på, hvordan de som metoder mod mobning nogle gange forværrer i stedet for at forbedre.

Der er tidligere skrevet mange gode bøger om mobning og dårlig trivsel, og de seneste års forskning peger på, som vi har læst flere andre steder, at mobning ikke er et spørgsmål om enkelte børn og deres personligheder, men om sociale processer og komplekse gruppedynamikker i en destruktiv kultur. Så det er der ikke noget nyt i. Det nye er, at vi måske skal i gang med nogle helt andre metodiske tilgange til fænomenet, og at det ikke hjælper, at man ikke må tale om de problemer, der faktisk er til stede.

Vi er flokdyr, og vi går rundt med en eksklusionsangst, der er så stor, at det viser sig, at lærerne ofte er blinde for de stærke børn i en børnegruppe, og at de for alt i verden ikke vil sige dem imod, af frygt for at de får en sag på nakken, hvor forældrene klager over, at læreren har talt hårdt til dem eller sådan noget. Vi går alle rundt med den form for angst, og den angst findes stadig i de såkaldte "anerkendende gruppesamtaler".

Bogen viser også, hvor svært det er at være lærer og pædagog, der med deres gode intentioner om at ville forebygge og håndtere mobning kommer til at forstærke nogle positioneringer i en gruppe, hvor utrygheden kommer til at vokse. Men det er jo os, de fagprofessionelle, der mangler viden og redskaber til at kunne se eller til at kunne få et blik for, hvad man skal være opmærksom på, når man skal gennemskue en destruktiv kultur.

Websitet anvender cookies til at huske dine indstillinger, statistik og at målrette annoncer. Læs mere >>

Ok

I de bøger, der hidtil har været skrevet om emnet, har det været svært at få øje på, hvordan man kan gribe ind i de gruppedynamikker, der så reelt gør en forskel. Et eksempel kan være den varme stol, der har været brugt i årevis, hvor eleverne skal rose hinanden på skift, og som igen er med til at cementere nogle fastlåste mønstre. Så metoden kommer til at virke stik imod hensigten.

Det samme gælder gruppesamtalerne, hvor der produceres nye historier, der styrker de stærke i gruppen, mens de marginaliserede lærer at tie på rette tid og sted. Der foregår altså mobning, som er helt og aldeles usynlig for lærerne.

Bogen gør rede for en positioneringsteori, der gør det nemmere at få øje på magt i forskellige samtaler. Det analytiske blik kan bruges både forebyggende og intervenserende i arbejdet for at mindske mobning.

Jeg må indrømme, at jeg er dybt imponeret over Stine Kaplan Jørgensens arbejde, der blandt andet stammer fra en skole. Men som det pointeres, så kan de nye indsigter også bruges alle andre steder, hvor man arbejder med indsatser mod mobning.

Bogen henvender sig til både pædagog-, lærer- og universitetsstuderende og til lærere, pædagoger, skoleledere og andre, der er optaget af at forstå og mindske mobning.

Det er sjældent, at jeg har anmeldt en bog, der i den grad har gjort mig glad. Nu er der blot at sige: "Gå ud og gør ligeså!"

Vandkunsten 12, 1467 Kbh K,
tlf 3369 6300, folkeskolen@folkeskolen.dk